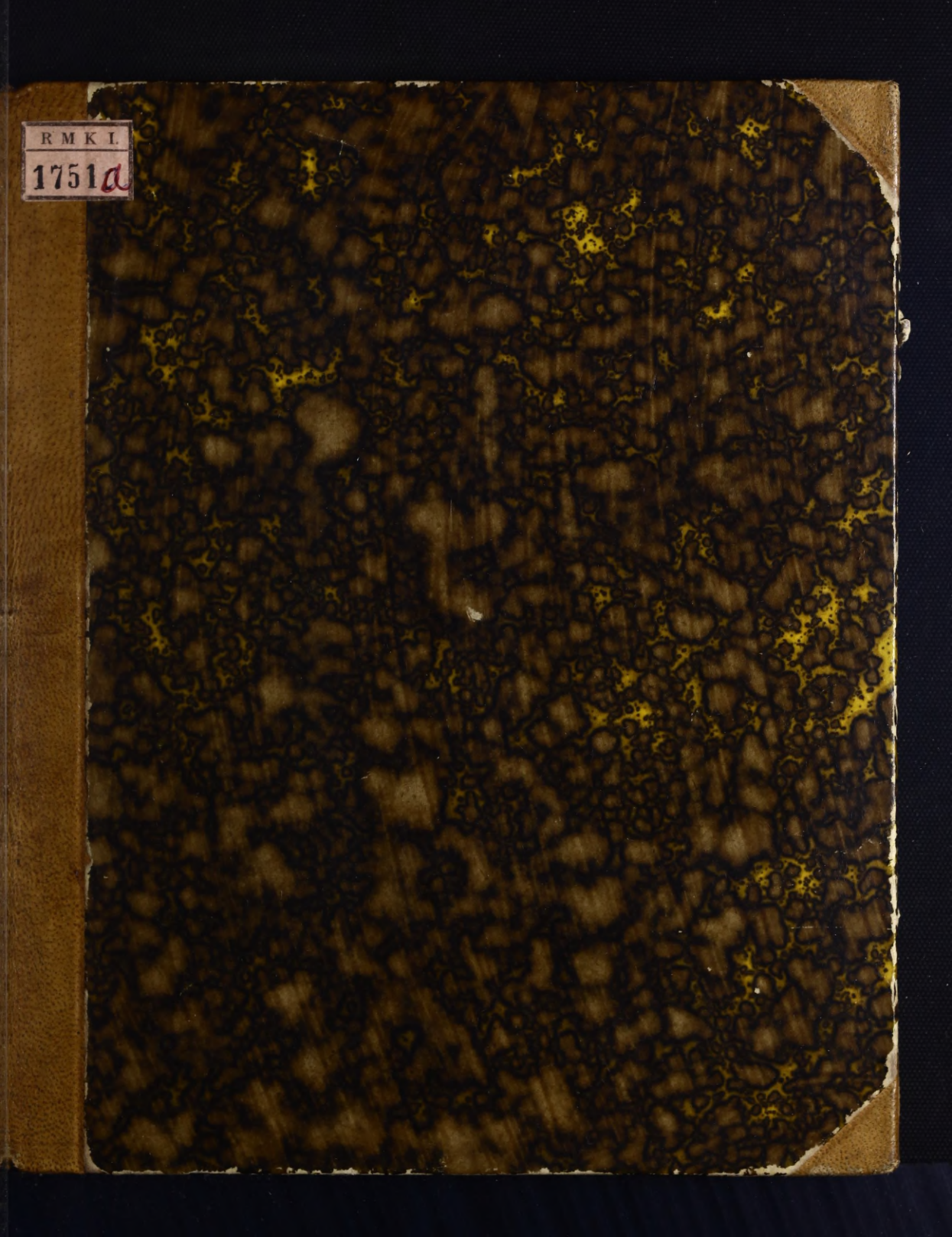

R M K I.

1751 *a*

The image shows the front cover of an old book. The cover is decorated with a marbled paper pattern, featuring a dense, irregular design of dark brown or black spots and veins on a lighter, yellowish-brown background. The edges of the cover are worn, and the underlying board material is visible at the corners and along the spine. A small, rectangular, light-colored label is affixed to the upper left corner of the cover. The label contains the text 'R M K I.' in a simple, sans-serif font, and below it, the number '1751' followed by a handwritten letter 'a' in red ink.

7 MK I.

1751a

(Fely?)

ISTEN IGIRETEI KÖZZÜL-VALÓ

SZ E P A L D A S

Melhyet

A' Kegyes, Szelid, Istenfélő,

MELTÓSAGOS GRÓF, TEKINTETES
ÉS NAGYSAGOS BETHLENI

BETHLEN SAMUEL

URNAK,

A Felséges Római Császár és Koronás

Király ö Felsége Erdély Ország Törvényes Székének első Asses-
sorának, Küiküll-Vármegyének Fő-Ispányának, Maros-Székeknek
Fő Kapitányának, halálában: 's az Ország Népétől, Keresden
a' maga régi eleinek Monumentumában-való tíftefséges el-ta-
karíttatásában: élő nyelvel-való Prædikúzióban meg-mutatott és
meg-holt URnak örök emlekezetire, ex mandato

Superiorum közönségessé tett,

N A D U D V A R I P E T E R,

A' Szákvárasí Refórmata Ecclesianak Tanítója, és azon Capi-
tulumnak Decánnya.

S Z E B E N B E N,

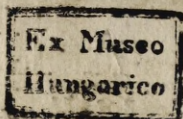
Nyomtatta, HELTZDÖRFFER MIHALY.

1708-Eftend.

Sigism. Bólo

201710.

[Handwritten signature]

Ambrosius, in Cap. 18. Gen. de Abrahamo.

Murus Patriæ est Vir justus: Illi-
us nos Fides servat; Justitia
ad excidium devenit.

Venit in Possessionem Francisci V. Berényi a Domino
Reverendo ac Doctissimo S^{no} Sigismundo B^{ol}oni.
in Székesfalva. 1758 - Die 31. M^{ay}.

*Tsekély Elmélkedés, melly véghez ment a' Keresdi Komorú Pa-
lotán, öfve gyűlt Ország Népe előtt, 1708-Eftend. Sz. György
Hav. 15. Napján.*

Szent Leczke.

1. Sam. 25. 1.

*Meg-hala Samuel, és egyben gyűle az egész Izrael, és siraták
ötet, és eltemetek az ő házában, Rámában.*

ELÖL-JARO-BESZED.

'Kegyességnek, a' szent Eletnek, ki-jár az ő
jövédelme, nem tsak a' más; hanem ebben az é-
letben-is, melly még a' koporsora-is el-hat. Így
voxol ehez ama' kegyességben magát gyönyör-
ködtető szent Pál Apostol 1. Tim. 4. 8. *A' Kegyes-
ség mindenre hasznos.* Ingyen se kételkedgyél em-
ber a' kegyességnek a' más életbéli jövédelméről; mert a' ditsős-
ségből *kin maradnak az ebek.* Jel. 22, 15. 's tsak a' kegyesség kifi-
ri oda az embert. Jel. 14, 13. Kereskedő Kalmárok vagyunk e'
Világon; de nints jobb kereskedés e' Világon a' kegyességnél, Sz.
Pál Apost. mondraként, 1. Tim. 6, 6. ezen vásárollya-meg az Em-
ber ama' mezőben el-rejtett kincsset. Mat. 13, 44. Ne kételkedgyél
a' kegyességnek az életbéli jövédelméről-is; mert azzal nyeri meg.
az Ember mind magának, mind maradékának Istennek amaz igített
Lefek én tenéked Istened és a' te magodnak te utánnad. 1. Mós. 17, 1. azt-
is: *Ne fély, én paisod vagyok tenéked.* 1. Mós. 15, 1. A' kegyes
Ember, mind magának, mind maradékának, jó fundust hágy. A'
kegyességnélkül-való Embernél nints nagyobb executor a' maga há-
zában; még a' negyedik izre-is^{ki} terjed, annak executioja. 2. Mós. 20,
5. de a' kegyes Embernek még ezredik íze is meg-érzi kegyessége
hasznát

haznát 2. 6. Ne kételkedgyél a' kegyességnek a' halálban-való jó-
vedelméről-is; mert a' kegyes Ember *Halála* (minden hidgye) drá-
galatos az UR *feme előtt*. Solt. 116, 15. Annak temető helyét ko-
porsóját-is meg-tisztelteti Isten, 's ilyen Privilegiommal-is ajándé-
kozza meg. *Te, a' te Atyaidhoz még békefésében, és el-temettetel*
tisztességgel. 1. Mos. 15, 15. Így tiszteltette meg Isten a' Gent A-
tyákat, Királyokat, Profétákat, 's a' több Gentek között, ezt az ő
hűséges Szolgáját a' Samuelt az ő halálában ebben a' Leckében.
Summa: Samuelnek halála, és az ő eleinek Monumentumában-való
tisztességes el-temettetése.

Magyarázat.

Hogy a' Samuelt halálában inkább meg-tisztelhesük, az ő életé-
nek előfor, kezdetit, másodfor folyását, azután végét emléllyük.
meg. Ha a' *Samuel* életének kezdetit 's eleit nezed, ez a' *Samuel*
vált a' *Levi* Nemzetségből, a' *Chóré* Familiájból-való *Elana* Fia. 1.
Chron. 6, 27. kit az ő *Anna* nevű Felesége szült ő néki. 1. Sam. 1.
Világ teremtése után 2920. Egyiptomból-való ki-jövetel után 366.
Éztendőben.

I. A' *Samuel* életének kezdeti felől azt olvassuk (1.) hogy
ötet az ő Anyja buzgó Könyörgésével kérte, 's nyerte Istentől mellyre ne-
ve így nevezte ötet *Samuel* 1. Sam. 1, 20. Mert az UR-től ké-rt ötöt. Hogy
valamikor így szólította Fiát, *Samuel! Samuel!* emelkedgyék-fel a'
Samuel arra a' gondolkodásra, hogy az ő születésében nem tsak a'
termézetet; hanem a' kegyelmet-is ímérije-meg, 's ne tsak úgy gon-
dolná magát mint Annától; hanem mint Istentől születetnek-is,
kinek ugyan ezt a' nevet viseli a' maga nevében. *El* Itt Em-
ber azt tartsd-meg: Szokása vala az Istennek, szokása vala a' Chri-
stusnak, szokások vala az Embereknek, hogy a' név adásban valami
nagy dologra nézzenek, 's a' kiknek nevet adtak, azokat magok tisz-
tekre intették. Nézd-meg bár rendre. Isten maga nevezé Abrámot
így: *Abrahám*, Sárát így: *Sárah*. 1. Mos. 17. Mellyben titkot-is
rejtett-el Isten, 's tisztire-is intette mind kettőt. Így gondolkogyal-
j: A' Sárát nevének a' végén van 's *Jód* nevű betű, melly az Isten
Fehővái nevének első betűje, melly innét ki-vevettetvén, azért tétetett
oda, hogy meg-tudná hogy ama' *Fehőva* a' Kristus, az ő maradéka-
ból származandó. Az a' *Jód* betű téhen a' Sidoknál tízes számot, ezt
az Isten ketfele osztja, két *hát* tsinál belölle, melly ötös számot
téhen,

tehen, egyik *bát* az *AbraHám* nevének közepire a' másikat a' *SáraH* nevének végére téti, hogy tudgyák-meg ők hogy már nem tsak *Az* *É* *szonyi* állat magvának mondattatik a' *Krisztus* mint eddig; hanem *Abrahám* Magvának-is, és az ő ágyékából *szarmazik* az a' kinek *lineá-jából* *szarmazandó* a' *Krisztus*. Így nevezte a' *Krisztus* *Simont Péternek*, az az: *Köziklának*. *Mat. 16, 18.* mert ő rajta, mint *szegelyet* kövön, a' *Krisztuson*, építettett *Köziklán* fundálta a' *Krisztus* az ő *Pogányok-ból* álló *Uj Testamentombéli Anyafentegyház*-a, néki adván a' *Meny-ország* kulcsát *19.* hogy ő lenne leg első a' ki a' *Pogányokat* az *Anyafentegyházban* be-híva. *Apost. tsel. 10.* Az *Ember*ek-is ezt követvén így nevezték gyermekeket. Így nevezte *Anna*-is az ő *Fiát* *Samuelnek*, intvén azzal, mind a' *kegyelemnek*, mind a' *maga* *tisztis* *nek* meg-gondolására. *11 Imék Nm oda ajánlja a maga gyermekeit*

Azt olvassuk (2). Hogy az ő *Anyja* őtet *Istennek* ajánlotta, mondván: *Az URnak adt m ötet tellyes életében.* *1. Sam. 1, 28.* Itt azt tartsd-meg: Az *Istenfelő* *Ember* nem elégzik-meg azzal hogy tsak a' *maga* *lelkét* 's *testét* ajánlja. *Oda ajánlja a' maga lelkét* ilyen ajánlással: *Atyám! a' te kezében ajánlom az én lelkemet*; mert tudgya hogy az nem övé, *áron* váltott az-meg. *1. Pétr. 1, 18. 19.* *Ditsöiteni akarja hát az Istent az ő lelkében melly az Istene.* *1. Kor. 6, 20.* *Oda ajánlja a' maga testét-is* ilyen ajánlással: *Atyám! kezében ajánlom testemet-is öröög martalékja* hogy ne legyen *Rabja*; mert tudgya azt ő hogy még a' *teremtésnek* első napján rá ült a' *fent Lélek*, 's el-foglalta az ő testét. *1. Mos. 1, 2.* mert mikor még a' *levegő* *Eg*, a' *víz*, a' *Föld*, egy *chaosban*, *zürzavarban* lett volna, akkor a' *Sz. Lélek* arra a' *sáros vízre* ült, és azok testeinek *materiáját*, kik a' *Sz. Lélek* *Templomai* *lejedök* valának, el-válogatta, foglalta és *persételte*, el-válogatta akkor a' *Sz. Lélek* az én *testemnek*, a' *te* *testednek*, sőt a' *Krisztus* *testének-is* *materiát* it, úgy, hogy azok soha más *materiából* nem *formáltathattak*, se azokból mások *testei*. De azt-is tudgya a' *kegyes* *Ember*, hogy mint a' *Krisztus* *maga* *formálta* *maga* *Templomát* a' *maga* *testét*. *Zach. 6, 12.* Ugy az ő *Anyja* *meheben* a' *Sz. Lélek* *formálta* az ő *testét* mint *maga* *Templomát* *Sólt.* *139, 15.* *1. Kir. 3, 16.* a' *Sz. Lélek* ült az ő *testére* a' *kerekségkor*: a' *Sz. Lélek* *lakik* ő *benné*. S' *halála* után-is a' *koporsóba*, a' *porba* *véle* *leffé*. *Ditsöiteni akarja hát az Istent az ő testében, melly az Istene,* *temm közö* néki *hozzá* nem *lévén*. *1. Kor. 6, 20.* De mind ezekkel-is nem

elégzile-meg a' kegyes Ember; hanem oda a' anyja a' maga gyerme-
kit is ilyen ajánlással: *Imböl vagyok én és a' gyermekek: a' kiket adott*
énnekem az Isten. Sid. 2, 13. Mert tudgya azt ő hogy az ő gyer-
meke az ő testéből való test, az ő véréből való vér, 's nem akarja hogy
a z ő testének egy részét mellyet maga visel az Istennek szentelje, más
részét pedig mellyet az ő gyermeke visel az ördögnek adgya, hanem
így áll gyermeke felől-is, mint *Anna* a' *Samuel* felől: Az URnak ad-
tam ötet tellyes életében.

Azt olvassuk (3.) Hogy az ő Anyja még kistsinykorában adta ötöt
az *Eli* Pap, 's véle együtt tanító rúdós Emberek Collegiumába ho-
lot, testével együtt a' tudományban, 's erköltsben egyaránt nevedett,
's a' zután az Isten házában hűségesen szolgált. A' Scholák és Col-
legiumok Tanítóji az Istentől, 's Emberektől részek biztatott Ifia-
kat mind a' tudományban mind az erköltsben jól nyelvek, ha töl-
lők az Isten házában háznót várnak; mert másképpen csak ollya-
nok lesznek mint a' Farahó palléri, kika' Népek csak polyvár se ad-
tak, 's még-is a' téglá fámot tollók csak meg-vártak, mert ha sem-
mit nem adnak nekik, semmit se várhatnak tollók.

II. Folyása. A' *Samuel* életének folyását a' mi nézi, bőven ol-
vasunk arrul a' maga könyvében. Tudgyuk ezt felölle hogy ő Pro-
feta volt, még pedig olyan hogy *semmi beféde a' földre nem esett.*
1. Sam. 3, 19: 20. Báró-is volt, melly tisztségbe hitta Isten ötöt *Mis-
pába*, 's attúl fogva életének napjaiban ítélte az Izraél. 1. Sam. 7.
mert noha rendszerént való tisztt a' Saulnak resignálta mikor Királ-
lya tétettetett; de az után-is ő viselt gondot a' népre hogy ne min-
den ember vétettetnek fel a' Királyságra; Saul idejében ő kente fel-
Davidot a' Királyságra: Sault Királyságában *semkül sembe meg-
feddette: Agágot* az Amalechiták Királyát Saul előtt darabokra vag-
dalta: mikor el-akart Saultul menni könyörgött neki Saul hogy be-
tsüllye-meg a' nép előtt. 1. Sam. 15. és így rendkívül való Birói tizti csak
meg-volt neki egész életében, mellyben tökéletesen járt-el. 1. Sam.
12, 3: 4; 5. Egy főval egész életét az Országának 's az Ecclesiának
szolgálatyában töltette-el.

III. Vége. A' *Samuel* így el-töltvén életét, életének végén már
az irattatik felölle. 1. hogy *A' Samuel meg-bólt.* Ketségkívül nem a'
Saul ölte-meg erőszakos halállal, mivel a' Samuelnek authoritása nagy
volt, nem-is ragadtatott-fel az égben; hanem természetzerént, 's rend-
szerént

Éterént való tsendes halállal hólt-meg. Itt tartsd-meg ezt: Az Isten három útat rendelt, melyen az egész világon lévő emberek e' világból ki költöznek, 's a' melly három embert olvasunk a' Ént írásban leg először hogy e' világból ki költözött, azon a' három úton költözött ki. *Első út, az erőfakos halál.* A' leg-első ember, a' kit olvasunk a' Ént írásban hogy e' világból ki költözött, volt az *Abel*, ő ezen az úton költözött ki, kinek vérét mint hogy a' föld el-fedte, meg-árkoztá Isten a' földet. 1. Mos. 4, 10: 12. Példázta ez a' Christust, ki-is erőfakos halállal költözött ki e' világból, kinek az Abel vérénél drágább dolgokat fiző vére mikor a' földre omlott, a' föld meg-indult, 's mint egy protestált, hogy Isten őtet meg ne átkozza, mint az Abel meg ölettetésekor; mert ha ő Felsége parantsollya, kéé ő fáját meg-nyitni, 's a' Christus hóhérit el-nyelni Mat. 26. *Második út, a' természet-terént való halál.* A' második ember a' kit olvasunk hogy e' világból ki költözött, az *Adam*, ő ezen az úton költözött ki; mert minekutánna 930. kilentz száz harmincz éztendőt élt volna, éppen annyit, a' mennyit durált, 's tartott a' két kö tábla mellyekre a' tiz parantsolat volt írva, e' világból ki-költözött (a' Chronologusok közzül, a' törvénynek ki adástul fogva a' Templomnak meg-egéséig, némelleyek 915. némelleyek 925. némelleyek igen helyessen, 's igazán 930. éztendőt számlálnak,) hogy így mind az első ember, kinek Évében maga újjaival írta Isten a' törvényt, mind a' két kö táblák, mellyekre maga újjonnan Isten a' törvént újjaival le-írta, éppen egy arányú ideig durálnának, egyik le-érne ezer éztendőt, hogy senki ne gondolna, vagy azt, hogy Adam a' törvént be-töltötte, vagy azt, hogy valaki a' törvény által örökké élhetne. *Harmadik út az el-ragadtatás.* A' harmadik ember a' kit olvasunk hogy e' világból ki költözött, volt az *Enoch*, ő ezen az úton költözött ki, ki minekutánna három száz hatvan öt éztendőt élt volna; éppen annyit, mennyi nap egy éztendőben ván, és mint a' nap az égen 365. nap, úgy ő az Ecclesia égen még meg-annyi éztendők alatt, futását el-vegezte volna, e' világból ki költözött. Ez alatt pedig nem kistsiny titok fekszik, hogy nem az első embert Adámot; hanem a' hetediket Enóhot ragadta-fel Isten az égből; czzel arrúl akarta Isten el-verní az embereket, hogy ne vélekednének úgy, hogy az ég természet-terént való öröksége volna Adámnak, 's minden ő fainak. Így az Isten ennek a' három embernek példájában,

ban, ezt a három utat úgy meg-petséltelte, hogy senki más úton e világból ki nem költözhetik. A' Samuel a' második úton költözött ki.

Az íratik 2. hogy az ő temetésére *Öfve gyűlt az egész Izrael*. Mi végre? Hogy tisztességet tegyenek az ő eltemetésében, melly tisztesség az ő *virtus*inak eleven tanúbizonysága. Ugy-is illik, hogy a' kike' világban az Isten Templomi, 's a' fent Léleknek edényi, azok az ő halálokban meg-tiszteltessenek. Egy árallyában *Saul* is azon a' temetésen jelen volt, ha csak az Izrael kedvéért-is, és hogy csak finét-is mutathassa a' kegyességnak: *Dávid* éamkiverésbenlétén csak élivel volt jelen: Az *Izrael* Népe előtt pedig nagy börsben létén, az ő temetésére fel-gyűltenek. Ott volt hát az egész Izrael.

Már 3. *Síratják a' Samuelt*. Ezt tartsd-meg itt: Éokása ennek a' bolond Világnak, hogy a' jó Embert elérében nem tudja megbetsülni; hanem halála után éánnya. A' *Samuelt*, noha igazán itelte az Izraelt; de rendszerint-való tisztiből gyalázatosán ki-vetették, 's már halála után síratják. Moisést hányzor akarták meg-ölni, megkövezni, 's halála után harmincz napig síratja az egész Izrael. 5. Mos. 34. 8. A' Sidók húl Éztendeig húl 30. húl 20. húl 7. húl több, húl kevesebb Nap Éokták az ő halottokat gyázolni és síratni. Ebben a' síratásba, se a' Pogányokat nem kell követni, kinek reménségek nintsen; se az indulatot nem kell le-verkezni; hanem a' közép utat, a' mértékletességet kell követni.

Ezek után 4. *El-temették Samuelt az ő hazájában Rámában*. Egyes Éokások volt eleitől fogva a' Szenteknek, hogy az ő Istenfélő elejekkel együtt, egy helyre Éoktak 's kívántak temetkezni. A' melly temető helyet kézített volt *Abrahám*, ho ott ő fekéik *Sárával*, ott fekéik *Isák Rebekával*, *Jákob*-is a' *Lával*, melly volt *Hbronban* 1 Mos. 23. 19. Ott ígírtetett-meg leg elsőben-is az Abrahámnak a' Krisztus: *Dávid* ott tétetett Királlyá; *Zachariás* a' kereztelő *János* Attya, ott lakott *Ersébertel*: *Mária*, *Nazeretből* *Ersébet*hez oda menvén, ott fogadta méhében a' Krisztust. Így tisztelte az Isten-meg ezeknek még temető helyeket-is. Ezt kévánták a' fent Atyák, így temetkeztek a' fent Királyok, *Samuel*-is így temetett Atyainak Monumentumában, temető helyében. Tselekedték azt a' Szentek azért, hogy halálok után-is mutassák-meg, 's tanúbizonyságot tegyenek a' hitben, a' vallásban, 's az Isteni tiszteletben-való egyességekről, és hogy a' kik egy-

egymást érettek életben, halálokban se választassanak-el egymástól. *Rámába* temettetett-el Samuel. Kettő volt a' *Ráma* Efraimnak hegyén, melynek egyikében lakott a' Samuel. Lássunk már innét igazságokat.

Porismata.

I. Méltó a' kegyes és Istenfélő Embereket mikor meghalnak meg-fíratni. Text. Így íratá az egész Izrael a' Samuelt. Így íraták a' *Jákobot* mind az ő fiai, mind az *Ægyiptombéliek*. 1 Mos. 50. 10. *Moisest* a' Sidok. 5 Mos. 34. 8. A' kegyes *Josiaft* a' Judának és Jerusalemnak Népe, és minden éneklő férfiak, 's *Akkonyok*. 2 Chron. 35. 24. 25. A' *Róboám* Fiár. 1. Kir. 14. 13. *Jóás* Király *Eliseus*nak orczájára borulván így íratá: *Edes Atyám! édes atyám! Izraelnek fekerei és lovagjai*. 2 Kir. 13. 14. Méltó az ilyeneket íratni. I. Mert ők olly bötsben vannak Isten előtt, hogy érettek még a' gonoszokkal-is jól tézen Isten. *Jákobért* meg-áldá Isten a' *Lábánt* 1 Mos. 30. 27. 29. 30. *Jósefért* *Potifárt*, 's az ő egész házat. 1 Mos. 39. 5. Sőt az egész *Ægyiptom* Országát-is meg-tartá ő erette Isten. II. Mert ők tartoztatták az Istent hogy védelmet ne hozzon e' földre, de mikor ők ki-költöznek, nints oztán ki tartoztassa Istent, nintsen ki a' törésre álljon: azért azoknak halálok után nagy védelmet hoz Isten a' Földre. *Moises* életében mennyit tartoztatá az Istent, hogy el-ne veessen az Izraelt. 2 Mos. 32. Míg *Nóé* az első Világbeliekkel volt, nem jöve-el az özön víz; de mihelyt a' bárkában költözék, el-veze e' Világ. 1 Mos. 7. Mihelyt *Lór* ki-méne *Sodomából*, mind-gyárt a' pokol jöve-le az Egből, 's kénköves tüzes esővel veze-el. 1 Mos. 19. Embér! (1.) betsüld-meg hát a' kegyes istenfélő Embert e' Világon. (2.) Ha azt el-vezi Isten sírassad keferveffen. (3.) Ne tartsd kitsiny dolognak mikor az Isten a' Nép közzül, nem az erőszakosokat, nem a' nyomorgatókat; hanem a' kegyes és istenfélő Embereket fedegeti-el; mert azt tselekezi az Isten: 1. A' Népnek haládatlanságáért. (2.) Azzal jelenti Isten minémü romlás fog a' Népre következni tsak hamar. Ef. 3. 2. 5. 3. Hogy ne találjatnak a' ki az Istent engeztelné haragjában, hogy annál nagyobb védelmet hozhasson Isten a' Nép-re. Ezek. 13.

2. Valakinek tisztességes, rendes halállal-való meg-halása, és a' maga hazájában, Attyainak Monumentumában, a' maga Népétől-való el-temettetése, az Istennek igiretei közzül-való szép áldás. Text.

Abrahámnak azt igéri Isten: *Te a' te Atyáidhoz mégy békeséggel, és el temettedet jó vénségben.* 1 Mos. 15, 15. Jákobnak Egyiptomban való le-menetelekor azt igéri Isten: *En le-megyek veled Egyiptomba, és ismét kétségnélkül fel-hozlak, és József fogja be tenéked földet* 1 Mos. 49, 4. Melly még-is lött: 1 Mos. 50. Tízteséges halált igéri Isten Ebedmélechnek Jeremiás által így szólván: *Mond-meg Ebedmélek feretsennek: Az emberek kezébe nem adatol a' kiktől félsz te, hanem kétség nélkül meg-fabaditalak téged, fegyver miatt el-nem esel; és a' te lelked meg-fabadul.* Jer. 39, 16: 17; 18. Illyen tízteséges halált igéri az Isten Báruknak-is a' közönséges védelemben. *A' te lelkedet adom tenéked ragadományul minden helyeken, valahová mégy:* Jer. 45, 5. Hulda Profeta Ákchony által ezt igéri az Isten Jósiaának: *Imé én takarítlak tégedet a' te Atyáidhoz, és a' te koporsódba békességgel vifnek téged.* 2 Kir. 22: 19; 20. Bizony az Istennek fenyegetései, 's átkai között való a' gyalázatos meg-halás, és el-nem temettetés. Achábot ezzel fenyegeti meg-Isten hogy, *az ebek nyallják-fel az ő vérét. Feszítetik pedig az ebek efik meg.* 1 Kir. 21: 19; 23. Joachim Királyt így fenyegeti meg Isten: *Nem szarattják őtet semárnak temettséggel temettetik-el, ki vonatik, és el-vettetik Jerusálem kapuin kiüül.* Jer. 22, 18; 19. Ama Profétát a' ki Samáriában az Isten parantsolattya ellen-ett és ivott, így fenyegeti meg Isten más Proféta által: *Nem temettetik a' te tested a' te Atyáidnak koporsójokban.* 1 Kir. 13, 22. Jerobeámot Ahia Proféta által így fenyegeti meg Isten. *Imé én védelemet hozok a' Jeroboám házára, és ki irtom meg a' falra buddozóját is, a' ki meg-hal a' Jerobeám háza között a' városban, az ebek efik-meg, csak egyedül egy temettetik koporsóban a' Jerobeám magvából.* 1 Kir. 14, 10: 13. Tudom mint ha fivedben vólnék hogy így gondolkodol: Lám az Istennek Profétái, Apostoli, és fent emberei között sokan gyalázatos halállal öletettek meg; sőt sokan el-sem temettettek; hanem vadak, madarak, halak, tűz által meg-emésztettek. Sid. 11, 35-38. Erre én azt mondom: Ugy vagyon. Azért itt egy regulát kell szükséges-képpen meg-tartanunk, melly ez. Tsak azoknak az embereknek nem átok, 's nem Isten fenyegetései között való az ő gyalázatos halállok, 's az után való el-nem temettesékek, a' kik mind gyalázatos halálokat, mind el-nem temettetéseket; a' Christusért, az igaz hitért, vallásért, és Isten Országáért semminek tartják, 's azért fenyegetik, és

dik, és így a' kik martíromok; de ezen kívül Istennek haragja és átká valakinek gyalázatos halála, és a' maga hazájában, Attyának koporsójában való el-nem temettetése. Mind ezekből ki jö hát a' mit mondok, hogy Isten igiretei között való szép áldás valakinek rendes tsendes halállal való meg-halása, és a' maga népétől, a' maga hazájában, Attyának koporsójában való el temetése.

Applicatio.

Meg-hala Samuel, és egyben gyüle az egész nép, és fraták ötöt és el-temeték az ő hazájában. Az én materiám és tractám pontban erre a' Méltóságos Urra, kegyes, 's Istennek fenteltetett Gróff BETHLEN SAMUELRE illik. Bár veld öltve ezt a' két Samuelt, 's nézd meg.

I. Azt láttyuk ennek a' Samuelnek Attyától 's Annyától, hogy kegyes, Isten-házát, 's Isten ditsősséget szerető emberek voltak. I. Sam, 1: 3. Ha-meg nézed a' mi Gróff Bethlen Samuel Urunknak édes Attyát Néhai Mélt. BETHLEN JANOS Urat (ki Tanács-Ur, Cancellarius és Fejérvármegyei-Fő-Ispán volt) és édes Annyát, Néhai Tek. FEKETE KLARA Asszont, nem voltak aláb valók a' kegyességben az Isten-Házának 's ditsősségének szeretiben. Bizony ez az Ur maga tehetséget maga meg-éükítéséig az Isten ditsősségére fentelte, szólnak itt bár csak az ő Collegiomokban 's Schólákban való fundációi. A' Felsőes BETHLEN GABOR Fejedelem fundációján álló Enyedi Collegiomban allata tiz Alumnust, mely ma-is fenn áll. Az Udvarhelyi Schólának állandó meg-maradására adott ött ezer forintot, ezen kívül a' Schólát maga költségével építtete, látván hogy arra a' bástyára a' Sion Várának nagy éüksege volna, melyet ez a' mi jó Urunk a' Rákosi jószágabeli dézmával meg-bövíte. A' Maros-Vásárhelyi Schólának állandóságára ada két ezer forintot, 's Alumnusi számára a' Teremi jószágból éften-dönként hatvan köböl búzát, melyet a' mi, Attyának nyomdoka követő jó Urunk-is, hűségessen ki-éülgáltatott. Ezeken kívül Fintabázán erigált egy Ispotályt, melyben éüntelen tiz éü-gényeket tartott, melyben-is Attya nyomdokat mind eddig követte a' mi jó Urunk, kik között némelyek jó Urok temetésén jelen vannak. Illy öfvént hadnak a' kegyes emberek magok utátn.

2. Ha ennek a' mi Samuelünknek életének kezdetét nézed, az ő Annya ötöt búzgó könyörgésével, 's fogadás tételével nyerte azért

Samuelnek nevezte, melly névnek meg-is felelt, tudván hogy az Isten nevét maga nevében viseli. Bizony fénket-is ő benne a' példás kegyesség, az igazságnak szereteti: a' könyörületesség: az Aryafi szeretet: a' békés türes: a' szép szilidség: szép alázatos magaviselet és egyéb jeles Virtusok.

3. Ha ennek a' mi Samuelünknek élete folyását nézzük, igazán nem magának született; hanem az Isten házának, 's az Ország-nak közönséges szolgálatyában töltötte el egész életét, egyenes lelki mérettel, mint Samuel. Cap. 12, 3. 5. Mellyért az Ország törvényes felein Assessorát, Küküllő-Vármegyében Fő-Ispányságot, Maros-Székbén Fő-Kapitányságot érdemelt, többektől, 's nagyobbaktól húzván-el az idő, 's idő előtt el-jövő halál.

Igy végezvén-el életét. (1.) *Meg-halad az a' kegyes Samuel.* Nem erőszakos, nem gyalázatos halállal, nem ellenség fegyvere által hanem természet szerént-való tsendes halállal szép foházkodási között ajánlván Lelkét Istennek. Felsőges Királyának árnyékában tsendesen végezvén életét. Ugy tört Isten ő véle mint Bárukkal, noha ő-is ebbe a' közönséges védelemben félt, 's azt mondhatta: *Faj nekem! mert az UR egyik bánatomra más bánatot adott, el-fáradtam foházkodásomban, és nyugodalmat nem találtam; de a' közönséges védelemben-is tsendes halált igért néki Isten, ezt mondván: A' te Lelkedet adom néked ragadományul, se éhség, se fegyver által meg-nem halál; hanem tsendes halállal halál-meg.* Jer. 45, 3. 5.

(2.) *Ökve gyűlt az egész Nép ennek a' kegyes Samuelnek temetésére.* Hogy azt a' ki életében Isten Temploma volt meg-tisztelné, és ezt, a' ki az Ország szolgálatyában töltötte életét, a' komorúszámkivetésben lévőkön kívül, az egész Ország-Népe ökve gyűlvén halálában meg-betsülné.

(3.) *Siratták ezt a' mi kegyes Samuelünket.* Nints olly rend ebbe az Országba, mellynek elégséges oka nints ennek a' Samuelnek, a' Méltóságos Gróf Bethlen Samuel Urnak keservelsen-való meg-firására. Méltán sirathatod árvaságra jutott Ország ezt az igaz fiadat; de nem csak; hanem Öflopodat; kihez mikor leg jobban kell vala támaszkodnod, akkor döle-ki meg-mondhatatlan károssal. Méltán keseregheted ezt, ez árva Orzágnak Méltóságos Gubernátora, Gróf Bánffy György Ur: mert egy hűséges Abneredtől fosztatál-meg, 's ebben nem bal; hanem jobb kezéd lankada-el. Méltán siratod

tod Erdélyi Reformata Ecclesia, nemes Fiaiddal, Collegiumokkal és
 Scholákkal együtt; mert jó Patronusod, édes Atyád, Izraelnek mind
 feleke, mind lovagja búrsúzott el-tölled. Sirathattyátok ezt Urnak
 szolgái, kik sereggel ültetek gyakran az alánál, és noha ma e' világ
 senkit inkább nem kerül, mint a' Kristus szolgáit: de ennek azok-
 ban volt leg-nagyobb gyönyörűsége. Sirathattyátok ezt Col egi-
 ombeli Iffjak, kiket táplált, 's tudományokban költségével feji-
 tett. En-vérkezném az én Istenem ellen, vérkezném lelkem ismé-
 reti ellen, vérkezném köteletségem ellen, ha el-halgtatnám ennek az
 én jó Urannak 's Patronusomnak, az Isten Házának jóváért velem
 közlött jó-akarattját, úgy mint kinek szép költségével jártam meg
 az Akademiákat, 's minek uránna le-jövelelem után Eftendeig 's
 nyolcz hónapig lelkemnek örömevel szolgáltam volna Méltóságos
 Udvarába, egész Papi köntössel borsáta a' *Maros-Vásárhelyi* szép né-
 pes Ecclesiába. Méltán íratod ezt Nemes Küküllő-Vármegye 's
 Nemes Maros-ék; mert nem Ispántok, nem Kapitántok; hanem
 édes Atyátok, 's terheteket hordozó jó Dajkátok vagy on tölletek
 oda. Méltán íratod ezt, özvegyeknek, árváknak, raboknak kül-
 dülőknek serege; mert szükségtekben tápláló édes Atyátokat bo-
 rsátortátok-el. Méltán íratod ezt Istennek keferűséggel illetett
 Leánya, özvegy Gróff NAGY BOBARA Asszony, bánatidat rék-
 ferént enyhítő, rékferént nevelő veled együtt siránkozó, hat ár-
 vaiddal együtt; mert el-esett a' te fejednek ékes Koronája, 's meg-
 fűnt a' te levednek öröme; mert a' kiknek életek kedves, azoknak
 haláluk keferves. Mindazonáltal, hogy a' fér felett való bánattól
 meg-ne eméltessél; hanem a' szomorúságban-is az Isten czéllára
 nézven, vigasztalást keress magadnak, hozzád való köteletségem
 ferént, hivatalombeli fént indulattal kérlek; ezeket forgasd el-
 médben.

1. Tsókold-meg az Isten Gráciáját, hogy ebben a' vérrel búz-
 gó időben, Méltóságos Férfjednek, ezt az ő szép igretci között vá-
 ló szép áldást engedte, hogy az ő hazájában, az ő Nemzettségéről,
 az ő Attyamnak koporsójában, temetressék-el, meg tisztelte őtet az
 Isten, a' ferént a' mint áll 1. Sam, 2: 30. *A' kik engemet tisztel-
 nek, azokat meg tisztelem.* Sokakat ma így nem tisztel-meg az Isten.

2. Eleirül-fogva Istenednek kezéhez fókort tanítvány Leánya
 vóltál, azért ha Isten a' te szomorú özvegyesédben 's békességes tü-
 rétedben

résében akarja magát meg-dicsőíteni, nyugodgyál-meg az Istennek
 fent akarattjában 3. Ha Isten voxot kérdett volna tülled, hogy el-
 vegye e' Méltóságos Férjedet? mit mondottál volna? El-hísem
 mint Idvezitődnek tanítvány-leánya, bizony ezt: *Atyám! ha lehet-
 téges, müllyék-el én töllem ez a' pohár; mindazáltal nem úgy lég yem
 a' mint én akarom; hanem a' mint te akarsz.* Tsókold-meg azért
 az Urnak akarattjával egygyezőveffejét 4. Ha Isten minden józá-
 godból egy tömlő vizzel küldött volna-is ki, ha egy páltzával kel-
 lett volna minden jószágodból ki menni, mint Jákóbnak, ha egye-
 dül magadnak hadta volna-is meg-cleteredet Isten, halá-adással kelle-
 ne közönnöd, annyival inkább hogy többet hagyott; mert-meg
 hadta nállad a' mennyei kegyelmet, hagyott nállad külső jókat-is a'
 meg-elégedhetőség; de meg-hadta Isten szép gyermekeidet-is, az I-
 sten Házának 's Politiának eleven reménségeit. 5. Olly Atyád va-
 gyon Menyben, ki úgy reád? 's árva házadra tette kezét, hogy bi-
 zony senki maga védelem nélkül hozzád nem nyúlhat. Illyen E-
 dictomot adott ki Isten felölled: *Egy özvegyet vagy árvát-is ne nyo-
 morittsátok-meg, ha pedig nyomorítván meg-nyomorgatod (mert ha én
 hozzád kiáltván kiált, meg-halgtván meg-halgtatom annak kiáltását)
 fel-gerjed az én haragom, és el-veftelek titeket seggyverrel és a' ti fele-
 ségeitek özvegyek lesznek, és a' ti gyermekeitek árvák.* 2. Mós, 22:
 22; 23-24. Az Isten tette kezét a' Bethlen Samuel árva házára hadgy
 békét ember az ő özvedgyének, az ő árvainak: ne vesd-le az Isten
 kezét onnat; mert úgy rád esik, hogy soha bizony alólla fel-nem
 kelhetz. Le kötötte az Isten magát hogy özvedgyeknek árváknak
 őrizője lesz. Solt, 68: 6. soha hát, ollyankor *Supplicatió*dat nem nyújt-
 hadd hozzá hogy kegyes válaft ne végy tolle, veled együtt keser-
 gö árvaiddal együtt. Azt se felejtsd el 6. Hogy árvaid-is öt szép
 gyermekid, 's egy szép leányod, azon mennyei Tutorság alá marad-
 tanak, kik jó Attyoknak nyomdokokat követvén, mind itt, az Ec-
 clésiának, mind a' dicsőségben, a' Menyországnak egen, édes At-
 tyokkal együtt fényeskednek.

A' vigasztalásnak Istene légyen kegyelmes igireti Szerént, Eomo-
 rú özvegységednek gyámola: árvaidnak hűséges gondviselője; Mélt-
 oságos Gróff Bethlen Samueled hideg tetemeinek a' földben meg-
 nyugotója, kinek jó tselekedetei, legyenek Isten 's em-
 berek előtt örök emlékezethen, Amen.

R. 1786. d. 10. g. 15.

LABO-

LABORIOSÆ VIRTUTIS DULCIS MEMORIA

Quam

Prematura Mors inexorabili momento reliquam fecit

ILLUSTRISSIMI dūm viveret COMITIS DOMINI DOMINI

SAMUELIS de BETHLEN

Sacrae Cæsareæ Regiæque Majestatis Tabulae Judiciariæ in Transylvania Assessoris Primarii, Inclyti Comitatus de Küküllö supremi Comititis, Inclytae pariter Sedis Siculicalis à Maros dictæ supremi Capitanei, &c.

Qui,

Splendidā à septingentis quinquaginta & quod superat annis, Majorum serie florente; ipsis Regibus, (authentico Andreae Regis cognomento Hierosolimitani testimonio perhibente,) Principibus, Vajvodis, Banis, Comitibus & quidquid est, fuitque Illustrium, nominatarumque in Ungaria & Transylvania Familiarum, Cognatione, ac sanguinis necessitudine juncta BETHLENORUM prosapia: Patre quidem JOHANNE Principum Transylvaniae Consiliario, Cancellario, Comitatus Albenfis Supremo Comite, Sedisque Udvarhely Capiteano, Matre CLARA FEKETE ex Nobili Fritsiorum Polona Gente; Avo VOLPHANGO Comite Comitatus de Küküllö, Capiteano Szamosujváriensi & Militiæ Aulicæ Principis Gabrielis BETHLEN; Proavo JOHANNE pariter Consiliario Avo GREGORIO Johann. II. Electi Hungariæ Regis Consiliario; Atavo BLASIO Regis Vladislai Cubiculario post Consiliario, ALEXII Vajvodæ Transylvaniae ex MARCO BETHLEN Tritavo, Bani Croatiae GEORGII LATZFI Genero, conterino, in quibus inclyta hodie superstes BETHLENORUM Familia in duos abiit Ramos, sumptâ Vitæ, decorisque natalitii Origine, dum satis haberet propagato pro traducem lumine illustres esse, imbellem siquidem non generant aquilæ Columbam, fortes

non

nec nisi creantur fortibus, non ascititiis, non emendicatis nobilitatis ornamentis, quibus tumidos quosvis fastuosa tegit ambitio, nec aliquot Syllabarum (quod titulos vocant) augmento, festinata & fungosa prosperitate, præpropere magnitudinis ortu potior esse voluit; sed ut præter avitam sortis felicitatem à virtute in virtutem natus, ita adolesceret, ut præter haud vulgarem bonæ literaturæ cognitionem, venusta corporis forma cum esset, humanitate, comitate, in rebus agendis domi forisque, pace & bello gestis dexteritate, activitate, capacitate, Religionis amore, Virtuosi nomen ab omnibus meruerit. Crevitque inde non præcipiti naturæ opera, sed expetenda quod vulgus ignorat tarditate, Fortunâ, Opibus ac Titulis. Securius quippe habendum & dulcius quod in meritam Familiam, quod in virtutis alumnus, veluti stillat, quam quod in cupidos lares toto fonte effunditur. Adscitus ad æqui justique dicundi tabulas, quo, quid nobilius? ornatus honore Supremi in Comitatu & Sede Sicula Magistratus, bello, paceque Fusitarii, quo quid sanctius? à Regia manu Illustris Titulo redonatus, quo, quod meritorum honorum testimonium majus? & ut ad Inclytæ Familie propaginem nil deesset, ducta Illustri thori socia, nunc amissâ alterâ sui parte amarulentissima Vidua, Comitissa BARBARA NAGY, Patre THOMA NAGY, vere Magno, quia Principi à Consiliorum & Legationum Sacratio genita, pariter virtutibus Magna, sed in hoc Majori; quod quinque Comitum vitalium novellorum & unius Domicellæ Matre, auctus; jam Statum Transylvanie primus, ad Regium Consiliorum Domiciliū proximus, suæ Gentis ruinis indoluit, à verò tramite devius meliorem mentem optando se perdius & pernox fatigavit; quod Patriæ, Religioni, Sangvini, Familie imbelli, ad vota, ad necessitates humeros succollare non potuerit, suspirabundus ingemuit. Tandem inter acerrimos diuque durantes tabidi corporis angores, febri purulenta correptus, animam placide DEO, Corpus Charitatum suarum, Amicorumque ut meruit pietati, humandum, virtutis verò memoriam grata posteritati, postquam vixisset Annos Ætatis XLIV. Anni MDCCVII. VII. Febr. horas inter septimam & octavam matutinas, commendans, Spes publica, splendida Familie decus, grata posteritatis Exemplar, occubuit.

Columnæ Honoris appensa, à devota manu CRY-AMNENSIS.

Cæruleus postquam sinuosa volumina *Serpens*
Excussum sacro capiti *Diadema* resensit,
Non minus armato regale revellier ore
Cristatum *Cruce*, de solido auri pondere *Pomum*.

Indoluit, saniemque simul, simul ore trisulco
Expuit ignivomis stridentia sibila lingvis;
Divitis & quamvis damni lenire dolorem
Gryphes Hyperborei, illustri solamine (botris)
Constituunt, frustra, solatia tarda recusat.
Incipit hinc ruere, & retro sublapsa referri,
Gloria BETHLEENII, vis fracta, averia Deorum
Mens, tetricis & Zoilus ipse laceffit ocellis.
Adde, quod infausto luctari fidere *Dacos*
Cernit (opem nullo Divum cedente) penates:
Hinc mæsto tacitum servat sub pectore vulnus,
Langvidus, & presso curaturum fluctuat æstu,
Mox cæcus sensim prorumpit ad ilia fervor,
Occupat aspectum macies, vis ossibus hæret,
Insidet & fronti certissima mortis imago
Pallor, devotam excipiunt bona Numina mentem,
Corporis exuvias, tragici proscænia lusus
Urna regit circum ferali septa cupresso:
Sic Patriæ, & cunctis extincto lumine rano
Infandum *Lybitina* jubet renovare dolorem.

Ergo meis dilecte DEO memorabere Musis!
(Virtutes memorent alii super æthera notas)
Majoresque tuos primæva ab origine BETHLEEN
Quamquam animus mœrore riger, luctuque refugit;
Incipiam tamen, & veterum monumenta repandam.

Sexta fuit magni terræ Domitoris *Atyllæ*
Hunorum Regis *Regali* à stirpe propago,
Almus erat cujus Genitor, cognomine *Geisa*
Illustis, *Christo* primus qui altaria struxit,
Christiadasque DEI dixit de Nomine Fratres.
Ex quo *Divinus* vitales prodit in auras
Rex *Stephanus*, vidit *Sarolam* fraterque sororem,
Regalisque thori sociam cognovit & *Aba*.

C

Sarola

Sarls dedit Comitem claros vidisse nepotes
Marhardum ex nato *Bulth*, germina quinque Parentis:
Bochon, *Bencz* primi *Bencze* & *Csak* jungitur illis
Quintus BETHLEN erat formæ assimilatus avorum,
Nobile qui genus à proavis, clarumque paternæ
Virtutis gessit Nomen, *Mars* alter in armis:
Hic primus meritis digno decorarier *Angve*
Faucibus & *Pomum* capite & gestante *Coronam*
Incipit; haud etenim fallax me fabula fallat
In vulgum sparsa, ut regales prodiga fasces
Majestas, plebi gestis utcumque valenti
Attribuat, tanto impar est *Auriga* decori,
Aurea Sphæra decet sacrum diademaque Regem.

Ergo caput BETHLENE tuum his insignibus ornat
Et genus & Virtus: victum diadema *Draconem*
Cingere jure jubent parti super hoste triumphi.
Quippe: LADISLAUS Regni quem purpura cinxit,
Rex primum & Victor, mox regno ocioque superbus
Disluit, & sævas Procerum in se concitat iras,
Irruit omnes nefas, solvuntur fœdera, leges
Infringit fastus, perversa licentia gliscit,
Inde faces & saxa parat, furor eruit enses,
Regia *Vulcanum* stupet indignata minacem,
Intus edax Regi præcordia vipera mordet,
Infaustoque foris *Pannonia* fulgurat igne,
Jamque throno Rex exutus regnumque salute,
Et Regi & regno priscam reparare quietem,
Hostibus in spoliis versis, BETHLENE tuorum
Et Fratrum & proprio tentasti sanguine, *Serpens*
Hic sinuosus erat cristato adjectus honori.

Ex tam præclara PETRE atque OLIVERE fuistis
Fratres stirpe sati, triplicis primordia Gentis:
Ille equidem fortem nato de forte JOHANNEM
Nactus BETHLENUM: fortunis claris & armis
Ille erat, & rutilis pugnam instaurare sagittis,
Ut: quondam geminos BETHLEN conspexit olores,
Constitit hic arcumque genu manibusque tetendit,
Concorpsit telum, volat irrevocabile, cygnos
Quassavit geminos, utrius colloque pendit:

Inde SIGISMUNDI magnos contraxit amores,

(Rex Cæsarque fuit) meritis digna induit arma,

Auspiciis hujus, prisci serpentis in orbem

Curvati, & patulo caudam mordentis in ore,

Complexosque orbi cygnos, insignia gessit.

Sextus ab hoc desumptus origine Martius Heros

GABRIEL Illustris quo non Illustrior alter

Princeps BETLHENUS, fama immortalis & actis.

Ast OLIVERE tuis APAM deducere lumbis.

Quid verat? unde, fluunt Clarissima Nomina, tuque

Principibus multis demum MICHAELIBUS, alma

APPALÆ, constans per secula *Gloria Gentis*.

His magnis Domibus dextra lævaque relictis

Tertia de magno surrexit gens OLIVERO

Unde iterum quarto Magnus GREGORIUS exit

Germine, *Nicolaum Sanctum* torrente *Küküllö*

Insignem, dextris cujus, meritisque *Kapolnam*

Debet posteritas, quem primum *Masia* Marte

Victorem, Scythica mox victum texit arenâ;

Suscipit at magnum Genitore JOANNE Nepotem

Gregorium, cujus Nomen de Nomine BETHLEN

Arx turrita trahit, pinnato & Martia muro,

Quam spumans saliente *Samus* perlabitur unda.

Herois tanti magno de Fratre NICOLAO.

MARCUM spectavit pulchra de prole Parentem

Dacia, quam scepro BETHLENUS ALEXIUS unus.

Armisque insignis Princeps & Vajvoda rexit.

BLASIUS alter erat MARCI de Stemmate. Ab hisce

Finditur in duplices Radix BETHLENIAM Ramos:

Quippe: GEORGIUS ex lumbis desumptus ALEXII

Principis, aëream nescit surgente NICOLAO

Cedrum, qui tandem FRAGISCUM Nobile germen

Protrudit terno nostri avi palmitē: Clarus

VOLPHANGUS Musis, sed Marte GREGORIUS ardet,

Et juris rectique bilancem vibrat ALEXIUS.

Virgultis horum Spes est appensa duobus.

Queis faveant superi, seræ veniantque secures,

Donec in umbras protendant brachia Cedros.

Principium alterius partis dat BLASIUS Heros.

Hic de GREGORIO natum vidisse JOANNEM
 Exultat, nostri Proavum SAMUELIS, ab hocce
 Magne excrevisti clavis VOLPHGANGE novellis,
 ANNA fuit consors cujus KEMENYIA proles,
 Ex quibus virtutum species generosa JOANNES
 Prodierat BETHLEN, clarus sagumque togamque,
 Consiliis cujus suffultus APAFIUS Heros
 Jura dabat, Princeps, fuerat quoque *Dacia* foelix,
 Magne Parens BETHLENE tuos (tria lumina) natos
 Non Patri absumiles conspexit *Dacicus* Orbis:
 T' vidiat PAULO vehementior Atropos Annos,
 Absumfitque dies, fatum lachrimante JOANNE
 Nato, qui incertum aetherca si vespitur aura!
 Et NICOLAE diu scapulas suffecit labori,
 Nunc tacitis prenas quasita silentia testis
 Parvus ingeniumque tuus maturat IOSEPH.
 Tertius his SAMUEL non inficienda Parenti
 Progenies, tumulo cujus celebramus honores,
 Quem citius justo insertum coelestibus umbris,
 Patria moesta dolet, queritur moestissima Coniunx,
 Et dulces nati: primusque GEORGIUS ora
 Perfusus lachrymis, Virtutis & haeres ADAMUS.
 Adjungit SAMUEL dextras, EMERICUS obortis
 Fletibus observat Musas, Spes magna Parentis,
 VOLPHGANGUS sequitur Fratres non passibus aequis,
 Et Matris curas lenit ludisque jocisque,
 Pullato CATHARINA Patrem comitatur amictu.
 Pignoribus his eximius ditissime BETHLEN
 Discedis terris, mundum post terga relinquens,
 His faveant Coeli, faveant bona Numina, vivat
 In quibus & Virtus, genens & gloria NOMEN.

Ite parentabat ANDREAS ZILAH, V. D. M.

notum hunc se vidisse p. 116

